

Hemöms (gäller från 1.7.2026)

Innehållsförteckning

- 10. FÖRSÄKRINGENS INNEHÅLL
- 20. SAKFÖRSÄKRING
 - 1. Försäkringens ändamål
 - 2. Vem försäkringen gäller för
 - 3. Var försäkringen gäller
 - 4. Vad som är försäkrat respektive inte försäkrat
 - 4.1 Byggnader
 - 4.2 Hemlösöre
 - 4.2.1 Grupp 1
 - 4.2.2 Grupp 2
 - 4.2.3 Grupp 3
 - 4.2.4 Grupp 4
 - 4.3 Fritidshuslösöre
 - 4.4 Hyrd och lånad egendom
 - 4.5 Egendom som försäkras separat
 - 4.6 Egendom som inte ingår i försäkringen
 - 5. Vad försäkringen gäller för
 - 5.1 Valbart skydd
 - 5.2 Brand
 - 5.3 Naturskada
 - 5.4 Stöld, skadegörelse, inbrott och rån
 - 5.5 Läckage
 - 5.6 Otur
 - 6. Vad försäkringen inte gäller för
 - 7. Säkerhetsföreskrifter
 - 7.1 Brandsäkerhet
 - 7.2 Användning och förvaring av egendom
 - 7.3 Avväjning av tak- och läckageskador
 - 8. Skadevärderings- och skadeersättningsregler
 - 8.1 Skadevärderingsregler
 - 8.1.1 Försäkringsvärde
 - 8.1.2 Återanskaffningsvärde
 - 8.1.3 Dagsvärde
 - 8.1.4 Skadebelopp
 - 8.1.5 Restvärde
 - 8.1.6 Prisenivån vid skadetillfället
 - 8.2 Återställande
 - 8.2.1 Återställande av byggnad
 - 8.2.2 Återställande av löseegendom
 - 8.3 Självrisk och åldersavdrag
 - 8.3.1 Självrisk
 - 8.3.2 Åldersavdrag
 - 8.4 Skadeersättningsregler

- 8.4.1 Restvärde och myndighetsbeslut
- 8.4.2 Tilläggskostnader på grund av myndigheternas tvingande bestämmelser
- 8.4.3 Ersättningar för in-teckningsbar egendom
- 8.4.4 Merkostnad för boende och transport
- 8.4.5 Kostnader för begränsning och avvärjning
- 8.4.6 Gårdsområde och trädgård
- 8.5 Försäkringsbelopp och underförsäkring
 - 8.5.1 Fullvärde
 - 8.5.2 Försäkring med belopp

9. Övriga ersättningsregler

10. Indexvillkor

30. ANSVARFÖRSÄKRING

- 1. Försäkringens ändamål
- 2. Vem försäkringen gäller för
- 3. Var försäkringen gäller
- 4. Vad försäkringen gäller för
- 5. Vad försäkringen inte gäller för
- 6. Åtgärder vid inträffat skadefall
- 7. Ersättningsbestämmelser
 - 7.1 Försäkringsbelopp
 - 7.2 Rättegångskostnader
 - 7.3 Självrisk
 - 7.4 Solidariskt ansvar

40. RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING

- 1. Försäkringens ändamål
- 2. Vem försäkringen gäller för
- 3. Var försäkringen gäller
- 4. Vad försäkringen gäller för
- 5. Vad försäkringen inte gäller för
- 6. Ansökan om rättsskydd
- 7. Högsta ersättningsbelopp och självrisk
 - 7.1 Försäkringsbelopp
 - 7.2 Självrisk

8. Kostnader som ersätts

- 8.1 Vid ansökan om rättsskydd
- 8.2 I tvist och ansökningsmål
- 8.3 Vid skiljemannaförfarande
- 8.4 I brottmål
- 8.5 I besvär till Högsta domstolen
- 8.6 Vid bevakande av gemensamt intresse

9. Ersättningens belopp och uträkning av ersättningen

10. Kostnader som försäkringen inte ersätter

11. Övriga ersättningsbestämmelser

50. SMÅBÅTSFÖRSÄKRING

- 1. Försäkringens omfattning
- 2. Försäkringens ändamål
- 3. Vad som är försäkrat respektive inte försäkrat
- 4. Var försäkringen gäller
- 5. Vad försäkringen gäller för
 - 5.1 Valbart skydd
 - 5.2 Brand
 - 5.3 Naturskada
 - 5.4 Stöld och skadegörelse
 - 5.5 Otur

- 6. Vad försäkringen inte gäller för
 - 7. Säkerhetsföreskrifter
 - 8. Skadevärderings- och skadeersättningsregler
 - 8.1 Försäkringsvärde och högsta ersättningsbelopp
 - 8.2 Index
 - 8.3 Åldersavdrag
 - 8.4 Självrisk
 - 8.5 Betalning av ersättning
 - 9. Övriga ersättningsregler
 - 60. DEFINITIONER
-

Ord som skrivs med *kursiv* stil förklaras i punkt 60 (Definitioner).

10. FÖRSÄKRINGENS INNEHÅLL

1. I Hemömsförsäkringen kan följande försäkringar ingå:

- sakförsäkring
- ansvarsförsäkring
- rättsskyddsförsäkring
- småbåtsförsäkring.

Av försäkringsbrevet framgår vad som gäller för dig som försäkringstagare. I övrigt gäller även de allmänna avtalsbestämmelserna.

20. SAKFÖRSÄKRING

1. Försäkringens ändamål

Försäkringens ändamål är att enligt dessa villkor ersätta direkt sakskada på den försäkrade egendomen samt i villkoren särskilt nämnda övriga kostnader.

2. Vem försäkringen gäller för

Försäkrade är försäkringstagaren och andra *stadigvarande boende* personer i samma hushåll.

3. Var försäkringen gäller

3.1 Försäkringen gäller på den försäkringsplats som anges i försäkringsbrevet samt tillfälligt överallt i världen. Med tillfälligt avses högst 1 år.

3.2 Vid flytt inom Norden från en stadigvarande bostad till en annan stadigvarande bostad gäller försäkringen för hem- och fritidshuslösöre under flytttransporten samt under högst två månader från att flytten inleddes i båda bostäderna under förutsättningen att bostäderna är i den försäkrades besittning.

4. Vad som är försäkrat respektive inte försäkrat

Försäkringen gäller för det lagliga intresse som består i att värdet av försäkrad egendom inte minskar eller går förlorat.

Försäkringen omfattar i försäkringsbrevet nämnd egendom enligt följande:

4.1 Byggnader

Försäkringen omfattar i försäkringsbrevet nämnda byggnader samt följande egendom till det belopp som anges nedan eller, om beloppet har höjts, till det belopp som anges i försäkringsbrevet:

- för byggnadens skötsel erforderliga bränslen

- *gårdsområde* som anses innefatta *trädgård, fasta sedvanliga konstruktioner*, byggnader på högst 4 m² som finns på *gårdsområde*
- altaner, trappor, stenläggningar och liknande konstruktioner till sammanlagt högst 15 000 euro
- solpaneler på *gårdsområde* till högst 4 000 euro
- vindkraftverk på *gårdsområde* till högst 4 000 euro
- dammkonstruktioner i *trädgård* till högst 4 000 euro
- till den försäkrade byggnaden hörande elledningar, elmätare, elektriska centraler, avlopps-, vatten-, värmelednings-, olje-, gas- och ångledningssystem samt anläggning för avlopps- och gråvattenhantering intill kommunalt eller annat allmänt ledningssystemets anslutningspunkt.

Föremål för försäkringen är de i försäkringsbrevet nämnda byggnaderna också då de är under uppförande, ombyggnad eller renovering.

4.2 Hemlösöre

Försäkringen omfattar de försäkrades *ordinära hemlösöre* som är avsett för privat bruk och som normalt finns i hemmet samt i förvaringsutrymmen på *gårdsområde*.

Det *ordinära hemlösöret* är försäkrat till fullvärde om inte annat anges nedan eller i försäkringsbrevet.

Till det *ordinära hemlösöret* hör även redskap och maskiner såsom icke registrerings- eller trafikförsäkringspliktig trädgårdstraktor, gräsklippare, jordfräs och snöslunga med tillbehör.

Egendom i grupp 1–4 nedan är, om inget annat anges i försäkringsbrevet, försäkrad med den omfattning som gäller för lösöret.

4.2.1 Grupp 1

Följande egendom ingår utan särskilt omnämnande i försäkringen till högst 12 000 euro eller, om beloppet har höjts, till det belopp som anges i försäkringsbrevet:

- musikinstrument
- vapen
- konstverk
- antikviteter
- värdefulla textilier
- värdefulla väskor och kläder
- smycken och klockor
- ädelmetaller
- samlingar
- *sportutrustning*
- *hobbyutrustning*.

Beloppet gäller för gruppen som helhet.

4.2.2 Grupp 2

Följande egendom ingår till högst 12 000 euro eller, om beloppet har höjts, till det belopp som anges i försäkringsbrevet under förutsättning att lägenheten används för eget bruk och att skadan inte ersätts ur annan försäkring:

- sådana av hyresgästen i hyreslägenheten utförda inrednings- och förbättringsarbeten
- de inre delarna i en aktielägenhet till den del aktieägaren har underhållsplikt för dessa enligt 4 kap. lagen om bostadsaktiebolag samt utförda inrednings- eller förbättringsarbeten i aktielägenheten och i direkt

anslutning till den

- sådana av bostadsrättsinnehavaren i bostadsrätten utförda inrednings- och förbättringsarbeten.

Egendom i uthyrd lägenhet är oförsäkrad såvida inte annat anges i försäkringsbrevet.

4.2.3 Grupp 3

Följande egendom ingår till högst 4 000 euro eller, om beloppet har höjts, till det belopp som anges i försäkringsbrevet:

- egendom som behövs för förvärvsarbete eller som används i *näringsverksamhet* då den försäkrade äger egendomen.

4.2.4 Grupp 4

Pengar och värdehandlingar ingår till högst 800 euro.

Om försäkringen omfattar stöld, skadegörelse, inbrott och rån gäller försäkringen även för missbruk av checkblanketter, värdepapper, kredit- eller bankkort upp till ovan angivet belopp.

4.3 Fritidshuslösöre

Med den försäkrades fritidshuslösöre avses egendom som förvaras och används i huvudsak i fritidshus samt i förvaringsutrymmen på *gårdsområde*.

Fritidshuslösöret ingår i försäkringen och är försäkrat till fullvärde om inte annat anges i försäkringsbrevet. Till det fritidshuslösöret hör även redskap och maskiner såsom icke registrerings- eller trafikförsäkringspliktig trädgårdstraktor, gräsklippare, jordfräs och snöslunga med tillbehör.

Egendom som anges ovan i punkt 4.2.1 ingår i fritidshuslösöret upp till det belopp som anges i försäkringsbrevet och är försäkrad med den omfattning som gäller för lösöret ifall inget annat anges.

Till fritidshuslösöret hör inte *pengar och värdehandlingar*.

4.4 Hyrd och lånad egendom

I hem- och fritidshuslösöret ingår även sådan hyrd eller lånad egendom som skulle omfattas av sakförsäkringen, om den vore försäkringstagarens egen och som i fall av skada inte ersätts ur annan försäkring.

4.5 Egendom som försäkras separat

Följande egendom omfattas endast om det anges i försäkringsbrevet:

- fasta konstruktioner utanför byggnad som inte är sedvanliga (t.ex. pooler och tennisplaner)
- *utomhusspa*
- båthus, bryggor och strandkonstruktioner
- solpaneler, om det inte finns en försäkrad byggnad. Om en försäkrad byggnad finns, gäller skyddet enligt punkt 4.1.
- båtar och båtmotorer. I lösöreförsäkringen ingår dock, med den omfattning som anges för lösöret, utan särskilt omnämnande båt som tillverkats som roddbåt med tillhörande båtmotor på högst 5 hk eller eldriven utombordsmotor av samma effekt till ett sammanlagt värde om högst 4 000 euro. Försäkrad är dessutom obligatorisk utrustning enligt myndighetsbestämmelser. För värderings- och ersättningsbestämmelser gällande båtar och båtmotorer se punkt 50, Småbåtsförsäkring.

4.6 Egendom som inte ingår i försäkringen

Försäkringen omfattar inte

- trafikförsäkringspliktigt motordrivet, eldrivet eller el-assisterat fordon eller forskaffningsmedel

- husvagn eller övriga släpfordon
- djur.

5. Vad försäkringen gäller för

5.1 Valbart skydd

För ett försäkrat objekt kan väljas ett eller flera av nedanstående skydd. Valt skydd framgår av försäkringsbrevet.

Utöver ersättningsgill direkt sakskada ersätter försäkringen också sådana kostnader som avses i punkterna 8.4.2, 8.4.4 och 8.4.5.

5.2 Brand

Försäkringen ersätter plötslig och oförutsedd direkt sakskada till följd av

- brand, varmed avses eld som kommer lös
- elektriskt fenomen på byggnadens anslutna elektriska ledningar, kWh-mätare samt bostadsfastighetens elektriska centraler
- sot, rök eller brandgaser
- explosion.

5.3 Naturskada

Försäkringen ersätter plötslig och oförutsedd direkt sakskada till följd av

- *storm*
- *översvämning*
- direkt blixtnedslag i den försäkrade egendomen med mekanisk splittring som följd
- hagel.

5.4 Stöld, skadegörelse, inbrott och rån

Försäkringen ersätter plötslig och oförutsedd direkt sakskada till följd av

- stöld eller försök därtill
- skadegörelse, varmed avses skada som en utomstående orsakar uppsåtligen
- inbrott, varmed avses att någon bryter sig in i låst byggnad, lokalitet i byggnad eller annan förvaringsplats som till sin konstruktion och hållfasthet ger tillräckligt skydd
- rån, varmed avses tillgrepp eller försök därtill, då en person blivit utsatt för våld eller hot om våld.

5.5 Läckage

Försäkringen ersätter direkt sakskada som orsakats av läckage till följd av att *VVS-anordning*, *VVS-rörnät* eller därtill kopplad bruksanordning i byggnad plötsligt och oförutsett går sönder.

5.6 Otur

Försäkringen ersätter fysisk skada på egendom till följd av plötslig och oförutsedd händelse då skadan orsakas av annan skadehändelse än sådan som anges i

- 5.2 Brand
- 5.3 Naturskada
- 5.4 Stöld, skadegörelse, inbrott och rån
- 5.5 Läckage.

6. Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen ersätter inte:

- 6.1** skada på egendom som till någon del används i *tävlingsverksamhet*
 - 6.2** skada på egendom orsakad av tillverknings- eller materialfel eller felaktig användning
 - 6.3** skada eller förlust som orsakats av att egendom borttappats, kvarglömmts, kvarlämnats eller försvunnit
 - 6.4** stöldskada då skadehändelsen inte kan preciseras gällande tid, plats och omständigheterna i övrigt
 - 6.5** stöld av olåst cykel, el-cykel eller el-assisterad cykel
 - 6.6** stöld av *pengar och värdehandlingar* ur fordon
 - 6.7** stöld av *stöldbegärlig egendom* ur motorfordon, husvagn eller båt då egendomen lämnats kvar nattetid, eller under dagtid i annat än insynsskyddat och låst förvaringsutrymme
 - 6.8** skada på egendom som endast består i nedsmutsning, missfärgning, dålig lukt eller av att egendomen fått ytliga skador såsom skråmor eller bucklor utan väsentlig inverkan på dess användning
 - 6.9** skada som sällskapsdjur genom att tugga, bita, klösa, smutsa ned eller på annat motsvarande sätt orsakat den försäkrade egendomen
 - 6.10** skada som orsakats genom vädrets inverkan på trädgårdsprodukter och växter
 - 6.11** skada orsakad av kondens, slitage, rost, frätning, förskämning, röta, svampbildning, materialtrötthet eller annat motsvarande långsamt verkande fenomen
 - 6.12** skada orsakad av vilda djur, insekter eller skadedjur; undantaget tillämpas dock inte för sådan *följdskada* som försäkringen i övrigt gäller för
 - 6.13** skada orsakad av vågsvall, höjt vattenstånd eller skada orsakad av isens rörelser
 - 6.14** skada som orsakats till följd av planerings-, grundläggnings-, byggnads- eller konstruktionsfel
 - 6.15** skada som orsakats av vätska, fukt eller ånga som läckt genom konstruktionernas fuktisolering, tätskikt eller anslutningsstället mellan röret och byggnadskonstruktionen.
- Om protokoll fritt från avvikelser från gällande Svenska branschregler för våtrum (BBV eller GVK) kan uppvisas och som upprättats av auktoriserat företags legitimerade montör, ersätts dock skador på bakomliggande konstruktion med kostnader för rivning, torkning och återuppbyggnad fram till tätskiktet med beaktande av åldersavdrag. Nya *ytmaterial* och tätskikt samt monteringen av dessa ersätts inte.
- 6.16** skada till följd av frysning då säkerhetsföreskriften om ledningsnätet i punkt 7.3.1 inte iakttagits
 - 6.17** skada som orsakas av enbart sättning i mark eller grund
 - 6.18** vätska eller gas som läckt till spillo och inte heller ökad energiförbrukning
 - 6.19** skada som ersätts på basis av speciallag, garanti eller annan förbindelse eller med allmänna medel eller ur annan försäkring
 - 6.20** bräckageskada på radiostyrd hobbyutrustning.

7. Säkerhetsföreskrifter

Försäkringstagaren, den försäkrade och med annan jämställbar person ska iakttä säkerhetsföreskrifterna och myndigheternas bestämmelser för att förhindra eller begränsa uppkomsten av skada.

Om orsakssamband med skadans uppkomst, belopp eller omfattning och underlåtande att följa säkerhetsföreskrifterna eller myndigheternas bestämmelser konstateras, kan ersättningen nedsättas eller avböjas.

Försäkringstagaren, den försäkrade och med annan jämställbar person ska sköta egendomen med normal omsorg och följa egendomens anvisningar och instruktioner.

7.1 Brandsäkerhet

7.1.1 Eldstäder och skorstenar ska sotas enligt beskaffenhet och bruksändamål. Eldstäder och rökkanaler ska sotas med följande intervall:

- rökkanaler för centralvärmepannor som eldas med lätt brännolja sotas åtminstone en gång vartannat år
- rökkanaler för centralvärmepannor som eldas med tung brännolja eller fast bränsle sotas åtminstone en gång per år
- hushållseldstäder i enskilda hushåll såsom kökspisar, kakelugnar, kaminer och dylikt som används som primär källa för uppvärmning av utrymmen och för matlagning sotas åtminstone en gång per år
- hushållseldstäder enligt föregående punkt som inte används som primär källa för uppvärmning av utrymmen och för matlagning sotas åtminstone en gång vart fjärde år
- eldstäder i fritidsbostad och bastuugnar i enskilt bruk sotas åtminstone en gång vart fjärde år
- om eldstad eller rökkanal stått oanvänd mer än tre år eller bruksändamålet ändras ska sotaren inspektera och sota innan ibruktagande av eldstaden eller rökkanalen
- eldstäder och rökkanaler vilka används i näringsverksamhet sotas efter behov, dock åtminstone en gång per år.

Eldstädernas och rökkanalernas skick ska inspekteras och sotas av sotare med yrkesbehörighet.

7.1.2 Aska och sot kan glöda i upp till en vecka. Förvara därför aska i ett plåtkärl med tättslutande lock och placera kärlet på ett obrännbart underlag tills askan är helt kall.

7.1.3 Det ska finnas en fungerande brandvarnare i alla utrymmen som man bor eller övernattar i, minst en brandvarnare per våning och varje begynnande 60 m².

7.1.4 Laddning av mobiltelefon, datorer eller annan elektronisk anordning och batterier till dem ska ske under uppsikt. Laddning får inte ske så att anordningen eller batteriet till den placeras i sängen, soffan eller på andra möbler eller textilier av lättantändligt material. Endast originalladdare eller laddningskabel eller -anordning som är avsedd för laddning av den specifika anordningen och som innehar CE-märkning får användas.

7.1.5 Det är förbjudet att täcka in värmekällor eller att torka kläder eller annat lättantändligt material ovanför bastuugnen eller i dess omedelbara närhet eller på andra värmekällor.

7.1.6 Eld och levande ljus ska inte lämnas utan tillsyn. Ljus och marschaller ska vid användning stå på ett eldfast underlag och på tillräckligt avstånd från antändligt material.

7.1.7 Det är förbjudet att göra upp eld och röka i utrymmen där lättantändliga ämnen eller material förvaras. Det är förbjudet att röka i sängen, i soffan och i andra möbler av lättantändligt material. Cigarett ska släckas i ett obrännbart kärl med lock.

7.1.8 Spis, ugn, grill, rök eller motsvarande anordning som blir het ska övervakas när de används.

7.1.9 Filter i spisfläkt ska rengöras regelbundet.

7.1.10 Efter användningen av hushållsmaskiner eller annan anordning som kan bli het ska man försäkra sig om att de är avstängda eller att strömmen har brutits. Antändliga föremål får inte förvaras på dem eller i deras omedelbara närhet. När man lämnar byggnaden ska man särskilt försäkra sig om att strömmen till spis, strykjärn och andra *brandfarliga hushållsmaskiner* är frånslagen.

7.1.11 Frusna rör får inte tinas upp med hjälp av öppen eld eller varmluftsblåsare.

7.1.12 Ventiler, slangar och fogar på flytgasapparater ska granskas för läckage regelbundet, minst en gång om året.

7.1.13 Vid utförande av *heta arbeten* ska särskild försiktighet iakttas. *Heta arbeten* får inte utföras i utrymmen som är avsedda för att förvara motorfordon eller lösöre och som är i samma byggnad som bostad eller del därav. Innan utförande av *heta arbeten* påbörjas ska antändligt material och antändliga konstruktioner på platsen och i omgivningen avlägsnas eller skyddas. Släckningsutrustning ska finnas tillgängligt vid utförandet, minst en handbrandsläckare, en släckningsfilt och en tryckslang. Platsen ska övervakas under arbetets utförande och i minst två timmar efter att arbetet är avslutat. Vid anlitan­de av yrkesman för utförande av *heta arbeten* ska yrkesmannen ha genomgått kurs i *heta arbeten*.

Utrymmen som används vid utförande av *heta arbeten* och arbetet är en del av näringsverksamhet ska specifik brandsyn utföras för utrymmet samt vid behov ett permanent utrymme för ändamålet skapas.

7.1.14 Det är förbjudet att göra upp eld eller utföra *trädgårdseldning* när varning för terrängbrand råder. Det är förbjudet att göra upp eld eller utföra *trädgårdseldning* utan övervakning och inom 30m från byggnad eller lagrat brännbart material. Vid avbränning eller övrig eldning ska släckningsutrustning finnas tillgänglig, minst en handbrandsläckare och en släckningsfilt. Om möjligt ska även vattenslang finnas tillgänglig som släckningsutrustning. Platsen ska övervakas under arbetets utförande och i minst två timmar efter att arbetet är avslutat.

7.1.15 Laddning av el-cyklar, el-assisterade cyklar och andra elektriska fortskaffningsmedel samt batterier till dem ska ske under uppsikt. Endast originalladdare eller laddningskabel eller -anordning som är avsedd för laddning av den specifika anordningen och som innehar CE-märkning får användas. Det är förbjudet att ladda ovan nämnda anordningar i närheten av lättantändligt material.

7.1.16 Laddning av elbil ska inte göras i vanliga vägg- och motorvärmarruttag innan fastighetens elnät och elinstallationens lämplighet gällande användning för laddning av elbilar kontrollerats och godkänts av en behörig elektriker. Till laddningen får endast laddningskabel eller -anordning som är avsedd för laddning av elbilar användas. Laddningsanordningar ska underhållas regelbundet.

7.2 Användning och förvaring av egendom

7.2.1 Nyckel, nyckelbricka och annat låsmedel, till bostad eller förvaringsutrymme får inte lämnas eller gömmas i närheten av dessa såvida de inte förvaras i låst nyckelskåp eller på annat sätt som effektivt skyddar mot obehörig åtkomst. Låset ska omedelbart bytas ut eller serieläggas på nytt om nyckeln hamnar i utomstående­des händer. Nycklar till elektroniska lås eller motsvarande ska omedelbart omprogrammeras om de har hamnat eller misstänks ha hamnat i utomstående­des händer.

7.2.2 För undvikande av stöldskada ska medförd egendom hållas i omedelbar närhet och under ständig uppsikt och övervakning.

7.2.3 Frätande och nedsmutsande ämnen samt flaskor innehållande vätska ska packas på ett betryggande sätt, separat från övrig packning. Om ett föremål skadats eller försvunnit under transport ska skadan anmälas till transport- eller trafikföretagets representant.

7.2.4 *Stöldbegärlig egendom* som förvaras i motorfordon, husvagn eller båt dagtid ska förvaras i ett insynsskyddat och på betryggande sätt låst förvaringsutrymme.

7.2.5 På hotell ska *stöldbegärlig egendom* förvaras i ett fast, särskilt låst utrymme.

7.2.6 I *allmänna transportmedel* ska *stöldbegärlig egendom* transporteras som handbagage.

7.2.7 Program och operativsystem ska finnas som originalexemplar. Produktnyckel till licensprogram ska antecknas särskilt och förvaras så att varken licensprogram, produktnyckel eller dess kopia kan skadas vid samma skadetillfälle. Data och filer ska säkras med åtminstone två kontinuerligt uppdaterade säkerhetskopior, som ska förvaras på sådant sätt att inte såväl säkerhetskopior som övriga exemplar skadas vid samma skadetillfälle.

Förstörda eller förlorade program, operativsystem, data och filer ska efter en skada kunna återinstalleras i en reparerad eller ny maskin och bilda en fungerande helhet. Försäkringen ersätter endast verifierade köp av ovan­nämnd egendom.

7.2.8 Om båt lämnas utan tillsyn ska icke fastmonterad elektronisk utrustning och bygelmonterade instrument avlägsnas från båten eller förvaras i insynsskyddat och låst utrymme.

7.2.9 Koderna till bank-, kredit- eller motsvarande betalkort får inte förvaras i närheten av kortet. Kortet får inte användas så att en utomstående får kännedom om koden.

7.3 Avvärjning av tak- och läckageskador

7.3.1 De försäkrade vattenledningsnäten ska skötas omsorgsfullt och skyddas mot frysning. Under de kalla årstiderna ska byggnaden vara under tillräcklig uppvärmning och tillsyn, annars ska vattenledningsnäten och till dem anslutna anordningar tömmas på vatten. Med tillräcklig uppvärmning avses att det ska hållas en jämn temperatur på minst +12 grader i alla rum samt säkerställa att luftcirkulationen mellan rummen och i utrymmen där vattenledningsnät är dragen är tillräcklig för att förhindra uppkomst av frysskada. Under de kalla årstiderna är inte en luft-luftvärmepump tillräcklig som ensam värmekälla.

7.3.2 Om byggnaden är obebodd i mer än en vecka ska tappvattnets huvudavstängningsventil stängas av och strömmen till tappvattenpumpen brytas.

7.3.3 Under de kalla årstiderna ska vattenslang som kopplats till tappställe utomhus avlägsnas.

7.3.4 Yttertak, takbrunnar och takrännor ska årligen kontrolleras och vid behov underhållas.

7.3.5 Snö och is som samlats på tak och andra byggnadskonstruktioner samt på eller i anslutning till byggnaden uppförda anordningar, ska avlägsnas i den utsträckning som krävs för att skada inte förorsakas.

7.3.6 Tvätt- och diskmaskin ska alltid kopplas med egen avstängningskran och godkänd tryckhållfast slang till vattenledningsnätet. Tvätt- och diskmaskinens avloppsslang ska kopplas fast till avloppsnätet, i annat fall måste maskinens användning övervakas. Avstängningskran för tvätt- och diskmaskin ska stängas då maskinen inte används.

7.3.7 Under diskmaskin, diskbänk och kylanordningar bör det finnas ett vattentätt skikt. Om ett vattentätt skikt inte finns ska ett ändamålsenligt läckageskydd eller underlägg installeras.

7.3.8 Tvättmaskin ska placeras i ett utrymme där det finns golvbrunn.

7.3.9 Kylskåps dräneringsrör ska regelbundet rensas för att förhindra läckage av kondensvatten.

7.3.10 Varmvattenberedare och expansionskärl ska placeras i ett utrymme där det finns golvbrunn. Spillvatten ska ledas ut i avloppsnätet. Om varmvattenberedaren har en anod ska anoden bytas enligt tillverkarens anvisningar.

7.3.11 Egendom som är känslig för fukt och väta ska då den förvaras i *källare* placeras på minst 10 centimeters höjd från golvytan. Finns det enligt definitionen av *källare* flera källarvåningar i byggnaden, tillämpas denna säkerhetsföreskrift endast på den understa.

8. Skadevärderings- och skadeersättningsregler

8.1 Skadevärderingsregler

8.1.1 Försäkringsvärde

Grund för värdering av egendom, skada och ersättningsbelopp är egendomens försäkringsvärde. Egendomens försäkringsvärde är dess återanskaffningsvärde. Om egendomens dagsvärde understiger 50 % av återanskaffningsvärdet är egendomens försäkringsvärde dock dagsvärdet.

8.1.2 Återanskaffningsvärde

Med återanskaffningsvärde avses det penningbelopp som behövs för anskaffande av ny likadan eller närmast motsvarande egendom.

8.1.3 Dagsvärde

Med dagsvärde avses den summa pengar som erhålls då från återanskaffningsvärdet görs avdrag för vad egendomen har förlorat i värde genom ålder och bruk, nedsatt användbarhet eller annan liknande orsak.

Vid fastställande av dagsvärdet bör även egendomens nedsatta användbarhet på grund av förändrade orsforhållanden beaktas.

8.1.4 Skadebelopp

Skadebeloppet fås då restvärdet avdras från egendomens återanskaffningsvärde.

Om egendomens värde p.g.a. ålder, användning eller annan motsvarande orsak är mindre än hälften av dess återanskaffningsvärde utbetalas i ersättning egendomens dagsvärde.

Om den skadade egendomen kan repareras och det är ändamålsenligt utgör reparationskostnaderna skadebeloppet. Som reparationskostnader ersätts de kostnader som uppkommit för att återställa egendomen i det skick den hade före skadan. Om reparationskostnaderna överstiger egendomens värde enligt dessa ersättningsbestämmelser är ersättningen dock högst av samma storlek som egendomens värde.

Ersättningsbeloppet är skadebeloppet från vilket avdrag gjorts för självrisk och ålder, se punkt 8.3.

Ersättning enligt återanskaffningsvärdet betalas i två rater. Först betalas ersättning enligt dagsvärdet. Tilläggsersättningen, som utgörs av skillnaden mellan återanskaffningsvärdet och dagsvärdet betalas, då Försäkringsgivaren fått utredning över förutnämnda återanskaffningsåtgärder.

8.1.5 Restvärde

Grund för beräkningen av skadebeloppet är också egendomens restvärde, varmed avses egendomens värde omedelbart efter skadefallet värderat enligt samma grunder som omedelbart före skadefallet.

8.1.6 Prisnivån vid skadetillfället

När en skada inträffar uträknas skadebeloppet och egendomens försäkringsvärde fastställs enligt prisnivån vid skadetillfället.

8.2 Återställande

8.2.1 Återställande av byggnad

Ersättning enligt återanskaffningsvärdet förutsätter att den skadade egendomen återställs inom två år från det att skadan inträffade. Om bygget försenas till följd av åtgärder av myndigheter, förlängs förutnämnda tid med dröjsmålstiden.

Med återställande avses reparation eller återuppförande på samma grund av samma eller lika ändamålsenlig *byggnad* för samma ändamål.

Försäkringen omfattar inte den merkostnad som föranleds av att skadad *byggnad*/byggnadsdel på grund av sin kulturella särart inte kan återställas på ett rationellt sätt beträffande dagens metoder och material.

8.2.2 Återställande av löseendom

Ersättning enligt återanskaffningsvärdet förutsätter att den skadade egendomen återställs inom två år från det att skadan inträffade.

Med återställande avses reparation eller anskaffande av föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål.

8.3 Självrisk och åldersavdrag

8.3.1 Självrisk

8.3.1.1 Försäkringstagaren har vid varje skadefall en i försäkringsbrevet antecknad självrisk av skadebeloppet.

Om flera försäkringsobjekt med olika självrisker ersätts med stöd av samma försäkringsfall avdras endast den högsta självrisken.

Då byggnad är under uppförande, ombyggnad eller renovering är självrisken tredubbel om skadan har samband med byggnadsverksamheten.

Självrisken kan påverkas genom skadeförebyggande åtgärder enligt särskild överenskommelse.

8.3.1.2 Försäkringstagaren har vid varje skadefall en i försäkringsbrevet angiven *bonusförlust*.

8.3.1.3 Den i försäkringsbrevet antecknade självrisken och *bonusförlusten* avdras inte

- för kostnader för begränsning av inträffad skada eller avväjning av omedelbart hotande skada
- om en *utomhus- eller fjärrlarmanordning* installerats för att skydda egendom och anordningens funktion föranlett aktiv handling som begränsat inträffad skadas omfattning eller förhindrat uppkomsten av skada
- från återanskaffningskostnaderna för ett nytt överspänningskydd, om överspänningskyddet har förstörts eller skadats till följd av blixtnedslag eller annan överspänning och vid samma tillfälle förhindrat uppkomsten av skada på försäkrad elanordning.

8.3.2 Åldersavdrag

8.3.2.1 Skada på byggnad och konstruktion

Vid skador på nedannämnda egendom görs följande åldersavdrag:

A. Centralvärmeanläggningar, luftvärmeanläggningar, värmeväxlare, varmvattenberedare, fasta värmeanläggningar, värme- och vattenpumpar, kompressorer och övriga *VVS-anordningar* samt oljecisterner

Antal år utan åldersavdrag: 3 år

Avdrag per påbörjat år därefter: 6 %

B. Rörledningar och *golvvärmeslingor*

Antal år utan åldersavdrag: 20 år

Avdrag per påbörjat år därefter: 6 %

C. Yttertak

Antal år utan åldersavdrag:

- filt, plast och gummi 10 år
- plåt och tegel 20 år
- övriga material 10 år

Avdrag per påbörjat år därefter: 5 %

D. Skorsten

Antal år utan åldersavdrag:

- stål och plåt 5 år
- övriga material 25 år

Avdrag per påbörjat år därefter:

- stål och plåt 6 %
- övriga material 2 %

E. Murad eldstad och eldstad av metall

Antal år utan åldersavdrag: 25 år

Avdrag per påbörjat år därefter: 5 %

F. Fönster, dörrar och garageportar

Antal år utan åldersavdrag: 15 år

Avdrag per påbörjat år därefter: 3 %

G. Elektriska installationer

Antal år utan åldersavdrag: 20 år

Avdrag per påbörjat år därefter: 6 %

H. Solpaneler och solfångare

Antal år utan åldersavdrag: 5 år

Avdrag per påbörjat år därefter: 8 %

I. Vindkraftverk på *gårdsområde* och dammkonstruktion i *trädgård*

Antal år utan åldersavdrag: 5 år

Avdrag per påbörjat år därefter: 8 %

J. Utomhusspa och pooler

Antal år utan åldersavdrag: 2 år

Avdrag per påbörjat år därefter: 10 %

K. Larm, ljudinstallationer, styrenheter för värme, ljus och el

Antal år utan åldersavdrag: 5 år

Avdrag per påbörjat år därefter: 8 %

L. Radio- och TV-antenn, parabol, markiser och persienner

Antal år utan åldersavdrag: 2 år

Avdrag per påbörjat år därefter: 10 %

M. Laddningsstation för elektriska fordon

Antal år utan åldersavdrag: 5 år

Avdrag per påbörjat år därefter: 10 %

N. Batteri för lagring av förnybar energi

Antal år utan åldersavdrag: 2 år

Avdrag per påbörjat år därefter: 10 %

Avdraget görs på samtliga kostnader för återanskaffning, såsom reparationer, kalkyler, uppbyggnad och igenläggning av byggnadskonstruktioner.

Avdraget är högst 80 % av kostnaderna. Utöver åldersavdraget avdras den självrisk som anges i försäkringsbrevet.

8.3.2.2 Skada på lösöre

Vid skador på nedannämnd egendom görs följande åldersavdrag

Antal år utan åldersavdrag: 1 år

Avdrag per påbörjat år därefter:

- A. Vitvaror, hushållsmaskiner (tvättmaskiner, diskmaskiner, köksassistenter etc.) 5 %
- B. Hemelektronik (sådan typ av egendom; radio-, kameror, skrivare och liknande hemelektronik) 10 %
- C. TV - apparater 20 %
- D. Cyklar, skyddshjälm 10 %
- E. Elektriska förflyttningshjälpmedel (elmpeler, elcyklar, som har batteri/ motor) 20 %
- F. Mobiltelefoner och motsvarande 25 %
- G. Datorer, surfplattor, smartklockor och motsvarande 20 %
- H. Glasögon och solglasögon med styrka 20 %
- I. Hörapparater, proteser och personliga hjälpmedel 10 %
- J. Kläder, skor, väskor och andra accessoarer 10 %
- K. Möbler, trädgårdsmöbler, hemtextilier (såsom mattor, gardiner och dukar) och bruksmål (såsom porslin, bestick och köksredskap) 5 %
- L. Redskap och maskiner (såsom gräsklippare, snöslunga, robotgräsklippare, motorsågar) 5 %

Avdraget är högst 80 % av kostnaderna. Utöver åldersavdraget avdras den självrisk som anges i försäkringsbrevet.

8.3.2.3 Avdrag på ytmaterial och fasta skåp och garderober

Vid skada på *ytmaterial* utgör varje rum en byggnadsdel, där eventuella skador åtgärdas. *Ytmaterial* i angränsande oskadade rum ersätts inte. Vid öppen planlösning med samma *ytmaterial* på väggar, tak eller golv lämnas ersättning för reparation av det skadade området. Angränsande oskadade ytor ersätts inte.

Vid ersättningsbar skada görs följande åldersavdrag på *ytmaterial* och *fasta skåp och garderober*:

Antal år utan åldersavdrag: 10 år

Avdrag därefter:

Ytmaterialets ålder	Ålder
< 10 år	-
≥ 10 år	10 %
≥ 15 år	15 %
≥ 20 år	20 %
≥ 25 år	25 %
≥ 30 år	30 %
≥ 35 år	35 %
≥ 40 år	40 %
≥ 45 år	45 %

Ytmaterialets ålder	Ålder
≥ 50 år	50 %

Avdraget görs på samtliga kostnader för återanskaffning, såsom reparationer, kalkyler, uppbrytning och igenläggning av byggnadskonstruktioner.

Utöver åldersavdraget avdras den självrisk som anges i försäkringsbrevet.

8.3.2.4 Avdrag vid läckage och vattenskada

8.3.2.4.1 Avdrag vid läckage

Vid skada till följd av ersättningsbar läckageskada från den egendom som nämns i punkt 8.3.2.1 (A-B) och 8.3.2.2 (A) görs åldersavdrag på arbetskostnader, ökad energiförbrukning vid torkning, renhållningsavgifter och transporter på basen av den läckande konstruktions ålder enligt vad som anges för respektive konstruktion i punkt 8.3.2.1 (A-B) och 8.3.2.2 (A).

Avdraget är högst 80 % av kostnaderna. Utöver åldersavdraget avdras den självrisk som anges i försäkringsbrevet.

8.3.2.4.2 Avdrag vid vattenskada till följd av skada på yttertak

Vid vattenskada till följd av ersättningsbar bräckageskada på yttertak görs åldersavdrag på arbetskostnader, ökad energiförbrukning vid torkning, renhållningsavgifter och transporter på basen av det bräckageskadade yttertaketets ålder enligt vad som anges för konstruktionen i punkt 8.3.2.1 (C).

Avdraget är högst 80 % av kostnaderna. Utöver åldersavdraget avdras den självrisk som anges i försäkringsbrevet.

8.3.2.4.3 Maximalt avdrag för ålder vid skada till följd av läckage och vid vattenskada till följd av skada på yttertak

Vid skada till följd av läckage från egendom som nämns i punkt 8.3.2.1 (A-B) och 8.3.2.2 (A) och vid vattenskada till följd av bräckage på yttertak gäller, oavsett vad som stadgas i punkt 8.3.2.1-8.3.2.4, alltid att det sammanlagda avdraget för ålder enligt dessa punkter utgör maximalt 5 000 euro för en skadehändelse.

Därvid spelar det ingen roll om skadehändelsen begränsar sig till endera punkten eller flera tillsammans.

8.3.2.5 Räkneregel för åldersavdrag

Åldersavdragen ovan (punkt 8.3.2.1-8.3.2.3) uträknas genom att multiplicera avdragsprocenten med antalet påbörjade år som är föremål för avdrag.

Vid skada på *ytmaterial* och *fasta skåp och garderober* (punkt 8.3.2.4) anges avdragsprocenten för respektive åldersintervall i tabellen.

8.4 Skadeersättningsregler

8.4.1 Restvärde och myndighetsbeslut

Om efter skada kvarvarande byggnadsdelar på grund av bestämmelser i byggnads- eller väglagen, gällande byggnadsförbud eller byggnadsbegränsningar inte kan utnyttjas för återställande av byggnaden i dess tidigare skick, höjs ersättningen med den härigenom uppkomna värdeminskningen. Värdeminskningen uträknas genom att från restvärdet avdra det pris som kan erhållas för kvarvarande byggnadsdelar när de säljs för borttransportering.

Försäkringstagaren ska förete utredning om att byggnadsförbud eller byggnadsinskränkning gäller och om försäkringsgivaren det begär, ansöka om dispens från byggnadsförbud eller byggnadsbegränsning för att byggnaden ska kunna återställas i sitt tidigare skick, samt om tillstånd inte beviljas, ansöka om ändring av beslutet. Försäkringstagaren ska på Försäkringsgivarens begäran ge försäkringsgivaren fullmakt att företräda försäkringstagaren i ärende som rör dispens.

8.4.2 Tilläggskostnader på grund av myndigheternas tvingande bestämmelser

Förutom direkt sakskada ersätter försäkringen även skäligen tilläggskostnader som förorsakats av myndigheternas tvingande bestämmelser avseende byggnadens återställande, dock maximalt till ett belopp motsvarande 10 % av återuppbyggnadskostnaden enligt den standard och konstruktion byggnaden hade innan skadetillfället. Försäkringstagaren ska om försäkringsgivaren det begär, ansöka om dispens eller överklaga myndighets beslut.

8.4.3 Ersättningar för in-teckningsbar egendom

Om ersättning utbetalas för egendom, i vilken in-teckning kan fastställas, eller uppgår ersättning, till mer än en tiondel av hela försäkringsvärdet, utbetalas ersättning till försäkringstagaren när det har utretts att egendomen är fri från in-teckning för gäld eller att in-teckningshavaren givit sitt samtycke till att ersättning utbetalas.

8.4.4 Merkostnad för boende och transport

Förutom direkt sakskada ersätter försäkringen skäligen merkostnader för boende och transport som på förhand godkänts av försäkringsgivaren, på grund av att bostaden blivit oanvändbar samt motsvarande övriga kostnader som åsamkats den försäkrade till följd av att ersättningsbar sakskada drabbat bostaden.

Sådan ersättning lämnas under maximalt 1 år.

8.4.5 Kostnader för begränsning och avvärjning

Försäkringen ersätter skäligen kostnader som orsakats försäkringstagaren vid begränsning av inträffad eller avvärjning av omedelbart hotande skada, som omfattas av försäkringen.

8.4.6 Gårdsområde och trädgård

Skador på *gårdsområde* och *trädgård* ersätts enligt kostnaderna för iståndsättning av dessa. Buskar och träd ersätts genom att priset för nya plantor multipliceras med tre. Dessutom ersätts skäligen planterings- och transportkostnader. Kostnaderna för anskaffning av plantor ersätts, om plantorna allmänt finns att köpa i Finland.

8.5 Försäkringsbelopp och underförsäkring

8.5.1 Fullvärde

Egendomen är, om så anges i försäkringsbrevet, försäkrad till sitt fulla värde utan särskilt angivet försäkringsbelopp.

Högsta gräns för försäkringsgivarens ersättnings-skyldighet är återanskaffningsvärdet.

Om den faktiska våningsarealen eller den försäkrade byggnadens yta är större än den i försäkringsbrevet angivna ytan, felaktig klassificering av byggnaden angivits eller om för liten premie debiterats på grund av annat oriktigt meddelande av försäkringstagaren, ersätter försäkringen endast en så stor del av skadan som förhållandet mellan den för försäkringsobjektet betalda premien och dess faktiska premie utvisar.

8.5.2 Försäkring med belopp

Egendomen är, om så anges i försäkringsbrevet, försäkrad till angivet försäkringsbelopp.

Högsta gräns för försäkringsgivarens ersättnings-skyldighet är det överenskomna försäkringsbeloppet. Försäkringstagaren ansvarar för val av försäkringsbelopp.

Vid försäkring med belopp gäller den s.k. förstariskprincipen, vilket innebär att en skada värderas enligt skadevärderingsreglerna precis som vid fullvärde men ersättningen är begränsad till det försäkringsbelopp du valt.

9. Övriga ersättningsregler

9.1 Försäkringstagaren ska bereda Försäkringsgivaren tillträde till skadad egendom, lämna alla upplysningar som behövs och i övrigt bistå försäkringsgivaren i den utsträckning som krävs för att skadan ska kunna besiktas och värderas.

9.2 Underlåtelse att följa föreskriften i 9.1 medför att försäkringsersättningen kan nedsättas eller avböjas.

9.3 Försäkringsgivaren har rätt att välja att antingen betala ut ersättning i pengar eller att låta återuppbygga, anskaffa eller reparera skadad egendom.

9.4 Den försäkrade är skyldig att följa försäkringsgivarens anvisningar om val av reparatör eller metod för reparation eller sanering.

9.5 Den försäkrade ska alltid stå som beställare och betalningsansvarig av tjänster och varor. Fakturor från den som utför en tjänst eller levererar varor ska därmed ställas i den försäkrades namn.

9.6 Äganderätten till egendom som har ersatts på annat sätt än genom reparation övergår till Försäkringsgivaren, om försäkringsgivaren inte avsäger sig denna rätt.

9.7 Kommer förlorad egendom tillrätta efter det att ersättning betalats, bör försäkringstagaren omedelbart överlämna eller återbetala motsvarande del av ersättningen till försäkringsgivaren.

9.8 Värdeminskning ersätts inte. Då ersättningen räknas ut beaktas inte skillnad i färgnyans och inte heller affektions- eller motsvarande värden.

9.9 Ersättning betalas inte för den försäkrades kostnader för att framställa krav till försäkringsgivaren och medverka i försäkringsgivarens utredning av skadan. Således ersätts inte t.ex. kostnader avseende nedlagd tid för att anmäla skadan till polisen, att inventera skadans omfattning, att delta i möten med hantverkare och representanter för försäkringsgivaren och att återanskaffa skadad egendom. Ersättning betalas inte heller för den försäkrades kostnad för utomstående experter såsom ekonomer, jurister eller tekniker.

9.10 Då ersättning uträknas ska skattemyndigheternas bestämmelser beaktas. Vid utbetalning av skadeersättning avräknas mervärdesskatt för den som är redovisningskyldig för mervärdesskatt.

10. Indexvillkor

Hur indexvillkor för försäkringsbelopp och premie fungerar

Beloppsförsäkrade byggnadsobjekt är knutna till byggnadskostnadsindex enligt följande regler:

Basindex

Basindex är byggnadskostnadsindex per september månad året före försäkringens begynnelseår.

Justeringsindex

Justeringsindex är byggnadskostnadsindexet för september månad det kalenderår som föregår försäkringsperiodens begynnelsemånad antecknad i försäkringsbrevet.

Justeringstidpunkt

Justeringstidpunkt är försäkringsperiodens begynnelse dag, då de försäkringsbelopp som i försäkringsbrevet bundits till index samt försäkringspremien justeras.

Försäkringspremien för följande försäkringsperiod utgör lika många procent av den i försäkringsbrevet angivna årspremien som justeringsindex gör av basindex.

30. ANSVARFÖRSÄKRING

1. Försäkringens ändamål

Ändamålet med ansvarsförsäkringen för privatperson är att ersätta enligt dessa villkor i punkt 4 nämnda person- och sakskador samt i dessa villkor särskilt nämnda övriga kostnader.

2. Vem försäkringen gäller för

Försäkrade är försäkringstagaren och andra *stadigvarande boende* personer i samma hushåll.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller överallt i världen.

4. Vad försäkringen gäller för

4.1 Försäkringen ersätter person- och sakskada som den försäkrade i egenskap av privatperson orsakar utomstående, och för vilken den försäkrade enligt gällande rätt är ersättningskyldig när ersättningskyldigheten grundar sig på handling eller försummelse under försäkringens giltighetstid.

4.2 Skada vållad av barn ersätts även om barnet på grund av sin ålder inte kan åläggas skadestånds ansvar. Detta gäller dock inte skada för vilken någon annan är ersättningskyldig eller som orsakats den i vars vård barnet är då skadan inträffar.

4.3 Avvikande från punkt 6.3 i de allmänna avtalsbestämmelserna ersätter försäkringen skada som med avsikt orsakats av barn under 12 år.

4.4 Personskador som orsakas av den försäkrades hund samt skador som hunden förorsakar genom direkt sammanstötning med ett motorfordon ersätts oberoende av vållande.

Försäkringen ersätter dock inte trafikskador eller andra skador som orsakats av väjning för hund eller annat sällskapsdjur.

5. Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen ersätter inte:

5.1 skada som förorsakas:

- den försäkrade
- den försäkrades arbetstagare eller med honom jämförbar person till den del denne är berättigad att erhålla ersättning enligt lagstadgad olycksfalls- eller trafikförsäkring.

5.2 skada på egendom som den försäkrade vid tidpunkten för en skadeorsakande handling eller försummelse hade i sin besittning, hade lånat, hyrt eller annars utnyttjat såsom egen egendom

5.3 skada på egendom som den försäkrade eller någon annan för hans räkning vid tidpunkten för en skadeorsakande handling eller försummelse hade åtagit sig att tillverka, montera, reparera, transportera, uppevara eller på annat sätt behandla eller sköta om

5.4 skada som den försäkrade är ansvarig för i egenskap av ägare eller innehavare av fastighet, förutom om största delen av fastigheten används som bostad av den försäkrade

5.5 skada som ett barn eller djur orsakar den person under vars uppsikt barnet eller djuret är eller person som hör till dennes hushåll och inte heller skada för vilken annan än den försäkrade är ersättningskyldig

5.6 skada där ersättningsansvaret grundar sig enbart på avtal, förbindelse, löfte, utfästelse eller garanti

5.7 skada som vid byggnads- eller reparationsarbete åsamkats rörnät eller kablar, om inte den försäkrade skaffat och som arbetsinstruktion använt kabel- och rörnätskator över arbetsplatsen

5.8 skada som beror på användning av motorfordon eller motordriven anordning i trafik som avses i trafikförsäkringslagen eller motsvarande utländsk lag

5.9 skada som beror på att

- registreringspliktig farkost, vattenskoter, båt med utombordsmotor över 20 hk/15 kW eller båt med inombordsmotor över 50 hk/37 kW används
- luftfarkost används för lufttrafik när försäkringstagaren är ersättningskyldig på grund av att han äger, innehar eller använder luftfarkost eller utför uppdrag i luftfarkost eller är arbetsgivare för sådana personer.

5.10 skada som beror på

- skakning, buller, värme, lukt, ljus eller annan dylik störning
- rök, sot, damm, ånga, gas eller luftförorening
- förorening eller annan inverkan på jordmån, byggnad, vattentäkt, sjö eller annat vattenområde eller på grundvatten
- fukt
- översvämning som förorsakats av regn- eller smältvatten.

Försäkringen ersätter dock skada som förorsakats av ett tillfälligt fel eller av fel eller brist som plötsligt och oförutsett uppstått på byggnad eller anläggning.

5.11 skada som förorsakats av förändring i grundvattenståndet

5.12 skada som förorsakats av med främmande arbetskraft eller åt annan utfört schaktnings- eller sprängningsarbete eller därav förorsakad jordsänkning eller jordras

5.13 skada som den försäkrade förorsakar vid utövande av yrke, tävlings-, närings- eller förvärvsverksamhet

5.14 skada som förorsakats vid misshandel eller slagsmål

5.15 skada som förorsakats genom brottslig eller uppsåtlig handling

5.16 böter, avtalsvite eller annan liknande påföljd

5.17 skada till den del den ersätts ur någon annan gällande ansvarsförsäkring för den försäkrade.

6. Åtgärder vid inträffat skadefall

6.1 Den försäkrade ska bereda Försäkringsgivaren tillfälle att utreda grunden till skadan, värdera skadans storlek samt möjlighet att medverka till en uppgörelse i godo.

6.2 Försäkringsgivaren utreder om den försäkrade är skadeståndsskyldig i det anmälda skadefallet som omfattas av försäkringen och förhandlar med den som kräver ersättning.

Om den försäkrade ersätter skadan, överenskommer om ersättning eller godkänner krav, binder detta inte försäkringsgivaren, såvida inte ersättningsbeloppet och -grunderna uppenbart är riktiga.

6.3 Om skadefallet leder till rättegång ska den försäkrade genast underrätta försäkringsgivaren om detta.

6.4 Har försäkringsgivaren meddelat den försäkrade att den är beredd att inom ramen för försäkringsbeloppet komma överens om skadan med den skadelidande och den försäkrade inte godkänner detta, är Försäkringsgivaren inte skyldig att ersätta kostnader som uppkommit efter detta eller att utföra ytterligare utredningar i ärendet.

7. Ersättningsbestämmelser

7.1 Försäkringsbelopp

Det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet är i varje skadefall högsta gräns för försäkringsgivarens ersättningskyldighet. Skador föranledda av samma händelse eller omständighet betraktas som ett och samma skadefall oberoende av om skadorna konstaterats under en eller flera försäkringsperioder. Om sådana skador konstaterats under olika försäkringsperioder, anses de hänföra sig till den försäkringsperiod under vilken den första skadan konstaterats.

7.2 Rättegångskostnader

Kommer frågan om ersättning av ett skadefall som omfattas av försäkringen upp till behandling i rätten, sköter försäkringsgivaren rättegången till den del rättegången gäller sagda skadestånd och betalar härav föranledda rättegångskostnader även om försäkringsbeloppet skulle överskridas.

7.3 Självrisk

7.3.1 Den försäkrade har vid varje skadefall en i försäkringsbrevet antecknad självrisk av skadebeloppet.

7.3.2 Försäkringstagaren har vid varje skadefall en i försäkringsbrevet angiven *bonus*förlust.

7.3.3 Vid försäkringsfall där den ersättningsbara skadan orsakats av att dusch- eller badvatten förhindrats att rinna in i golvbrunn är självrisken 20 % av skadebeloppet, dock alltid minst den i försäkringsbrevet angivna självrisken och högst 20 000 euro.

7.4 Solidariskt ansvar

Är flera personer skyldiga att solidariskt ersätta samma skada, ersätter försäkringen endast den del av skadan som svarar mot vad som kan läggas till den försäkrades andel till last och den fördel han eventuellt haft av skadefallet. Framgår inte annat av tidigare nämnda orsaker ersätter försäkringen högst den försäkrades andel enligt huvudtal av hela skadan.

40. RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING

1. Försäkringens ändamål

Ändamålet med rättsskyddsförsäkringen är att ersätta den försäkrades nödvändiga och skäliga advokat- och rättegångskostnader som förorsakats av juristhjälp i tviste-, brott- och ansökningsmål i försäkringsfall som anges i punkt 4.

Försäkringen gäller den försäkrade i ärenden som ansluter sig till privatlivet.

Försäkringen ersätter inte kostnader i ärenden som kan behandlas enbart av administrativa myndigheter eller specialdomstolar, t.ex. förvaltningsdomstolen, försäkringsdomstolen, marknadsdomstolen, mark- och miljödomstolen eller Högsta förvaltningsdomstolen. Försäkringen ersätter inte heller kostnader i ärenden som behandlas av Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter, Europeiska Unionens domstol eller Europeiska Unionens allmänna domstol.

2. Vem försäkringen gäller för

Försäkrade är försäkringstagaren och andra *stadigvarande boende* personer i samma hushåll.

Om den försäkrade har avlidit och ingenting annat har avtalats om hur försäkringen fortsätter för de övriga försäkrade, är de försäkrade de som vid försäkringstagarens död stadigvarande bodde med honom i gemensamt hushåll, såvida de inte har egen försäkring. Försäkrade är också parterna i oskiftat dödsbo vad gäller försäkringsfall som hänför sig till ägande, besittning eller användning av försäkringens föremål, såvida de inte har en egen försäkring.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för försäkringsfall som uppkommer i Finland eller i ett annat nordiskt land och som direkt kan tas upp till behandling i en tingsrätt i Finland eller i motsvarande nordiska domstolar, utan föregående behandling i annat organ.

I tvist som har sin grund i händelse eller omständighet som inträffat utanför Norden får du rättsskydd endast om händelsen eller omständigheten inträffat när du var på resa, och tvisten gäller dig i egenskap av resenär.

4. Vad försäkringen gäller för

4.1 Med försäkringsfall avses

- tvist som uppkommit under försäkringens giltighetstid. En tvist har uppkommit då ett till grunderna och beloppet individualiserat krav har gjorts stridigt till grunderna eller beloppet.
- åtal som anhängiggjorts under försäkringens giltighetstid.

Om försäkringen härvid varit i kraft mindre än två år bör också den händelse eller omständighet som tvisten eller åtalet grundar sig på, ha inträtt under försäkringens giltighetstid. Till försäkringens giltighetstid räknas den tid, under vilken försäkringen för den försäkrades del oavbrutet varit i kraft i ett eller flera bolag.

4.2 Det är fråga om ett och samma försäkringsfall, då

- flera av de som är försäkrade med samma försäkring står på samma sida vid en tvist, eller
- den försäkrade har flera mål vilka grundar sig på samma händelse, förhållande, rättshandling eller rättskränkning eller som grundar sig på samma yrkande eller på ett likadant yrkande även om detta har gjorts på andra grunder.

5. Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte vid tvist, mål eller ärende

- a)** där bestridande av krav inte kan visas
- b)** där värdet av vad som *yrkas* inte överstiger 500 euro
- c)** om det är fråga om åtal som allmän åklagare driver mot den försäkrade eller om sådant åtal anhängiggjorts mot den försäkrade
- d)** som ansluter sig till den försäkrades nuvarande, tidigare eller kommande arbete, yrkesutövning, tjänst, befattning, närings- eller förvärvsverksamhet, delägarskap i kommersiellt företag eller medlemskap i dylikt företags administrativa organ eller till annan verksamhet som utgör huvud- eller bisyssla för förvärvande av inkomst
- e)** som hänför sig till placeringsverksamhet eller till en enskild placering, vars värde då tvisten uppstod eller placeringen gjordes översteg 85 000 euro
- f)** som gäller borgen, pant eller annan förpliktelse för gäld eller förpliktelse som en annan ingått för sin närings- eller förvärvsverksamhet
- g)** som gäller lån som beviljats för en annans närings- eller förvärvsverksamhet
- h)** som gäller annan fastighet, del av fastighet, byggnad, bostadsaktie- eller hyreslägenhet än den försäkrades stadigvarande bostad eller fritidsbostad i eget bruk som ingår i försäkringen
- i)** där de med denna försäkring försäkrade är motparter
- j)** som gäller tillgodohavande eller fordran som överlåtits till den försäkrade, såvida inte då tvisten uppstår två år förflutit sedan överlåtelsen
- k)** som gäller mot den försäkrade rest privaträttsligt anspråk som grundar sig på sådan handling för vilken den försäkrade har dömts till straff
- l)** som gäller av den försäkrade framfört ersättningsanspråk som grundar sig på sådan handling för vilken han dömts till straff
- m)** som gäller besöksförbud
- n)** som gäller äktenskapsskillnad, upplösning av registrerat parförhållande, förmögenhetstvister eller andra krav som ansluter sig till äktenskapsskillnad, avslutande av samliv, samliv i äktenskapsliknande former eller upplösning eller avslutande av registrerat eller oregistrerat parförhållande
- o)** som hänför sig till vårdnad och underhåll av barn, rätt till umgänge med barn eller boende
- p)** där det är fråga om att utse intressebevakare, gode man, skiftesman eller boutredningsman

q) där de kostnader som förorsakats den försäkrade ersätts från ansvarsförsäkring eller av till bilförsäkring fogat rättsskydd

r) som gäller konkurs

s) som gäller utsökning, i utsökningsbalken avsedd verkställighetstvist eller verkställighet som hänför sig till utsökning

t) där det är fråga om förfarande enligt lagarna om företags- eller skuldsanering för privatpersoner eller frivillig skuldsanering för lantbruksidkare enligt landsbygdsnäringslagen

u) där det är fråga om tvist med försäkringsgivaren om rättsskydd helt eller delvis ska beviljas

v) som behandlas som grupptalan.

6. Ansökan om rättsskydd

6.1 Om den försäkrade önskar använda sig av försäkringen bör detta på förhand skriftligt anmälas till Försäkringsgivaren.

6.2 Den försäkrade ska som sitt ombud anlita advokat eller annan jurist. Om den försäkrade som sitt ombud anlitar någon annan än person som avlagt juris kandidatexamen eller motsvarande utländsk examen utbetalas ingen ersättning från försäkringen.

6.3 Den försäkrade ska vid rättegången och under förhandlingar om förlikning av motparten kräva ersättning för sina advokat- och rättegångskostnader. Om den försäkrade utan motiverad orsak inte kräver ersättning för sina kostnader av motparten kan ersättningen från försäkringen enligt lagen om försäkringsavtal nedsättas eller helt avslås.

6.4 Den försäkrade har inte rätt att med bindande verkan för försäkringsgivaren medge beloppet av sina kostnader för ärendets skötsel.

Ersättning som den försäkrade eventuellt betalat till sitt ombud som ersättning för ombudets arvoden och kostnader har inte bindande verkan för försäkringsgivaren vid bedömning huruvida rättegångskostnaderna är skäliga.

7. Högsta ersättningsbelopp och självrisk

7.1 Försäkringsbelopp

7.1.1 Det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet utgör försäkringsgivarens högsta gräns för ersättningsskyldighet vid varje enskilt försäkringsfall.

7.1.2 För kostnader som uppstått innan huvudförhandling i tingsrätt, domstolsmedling eller skiljemannaförfarande inleds, samt för kostnader i mål eller ärenden som avgjorts utanför domstol är försäkringsgivarens ersättningsskyldighet begränsad till 50 % av det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet.

7.2 Självrisk

7.2.1 Den försäkrades självrisk utgör 15 % av kostnaderna, dock minst det självriskbelopp som antecknats i försäkringsbrevet.

7.2.2 Försäkringstagaren har vid varje skadefall en i försäkringsbrevet angiven *bonus*förlust.

8. Kostnader som ersätts

Försäkringen ersätter av försäkringsfallet förorsakade nödvändiga och skäliga advokat- och rättegångskostnader enligt följande:

8.1 Vid ansökan om rättsskydd

Ombudets arvode och kostnader, om rättsskydd beviljas.

8.2 I tvist och ansökningsmål

Den försäkrades kostnader för anlitan­de av ombud och för vittnesmål om det är fråga om tvist som handlagts eller som omedelbart kunde ha gjorts till föremål för handläggning i domstol som nämns i punkt 3.

Om förutsättningen för att tvisten ska kunna hänskjutas till prövning av domstol är rättshandling eller beslut fattat av något organ eller vid någon förrättning, ersätts kostnaderna från och med att ärendet kan hänskjutas till tingsrätt.

Ombudets arvode och kostnader, om ovan i denna punkt avsedd tvist istället för vid domstol har handlagts av konsumenttvistenämnd, försäkringsnämnd eller annat motsvarande organ.

8.3 Vid skiljemannaförfarande

Den försäkrades kostnader för anlitan­de av ombud och för vittnesmål i tvist. Skiljemans eller medlares arvode och kostnader ersätts dock inte.

8.4 I brottmål

Som målsägande:

Den försäkrades rättegångskostnader för anlitan­de av ombud och för vittnesmål om särskilda skäl föreligger, och det vid rättegången är fråga om andra privat­rättsliga krav till följd av brott, än rättegångskostnader.

Som svarande:

Den försäkrades rättegångskostnader för anlitan­de av ombud och för vittnesmål, om det är fråga om åtal som målsägande väckt mot den försäkrade i det fall att den allmänna åklagaren inte kräver straff för samma gärning.

8.5 I besvär till Högsta domstolen

Om sökande av ändring vid Högsta domstolen förutsätter besvärstillstånd, ersätter försäkringen besvärskostnaderna endast i det fall att den försäkrade beviljats tillstånd.

Kostnader på grund av användning av extraordinära rättsmedel ersätts endast om Högsta domstolen har godkänt klagan, återbrytande av dom eller återställt försutten fatalietid.

8.6 Vid bevakande av gemensamt intresse

Om det i mål, tvist eller ärende är fråga om något väsentligt annat än den försäkrades privata intressen eller om den försäkrade i ett försäkringsfall har att bevaka ett gemensamt intresse med personer som inte omfattas av denna försäkring, ersätter försäkringen endast den del av kostnaderna som kan betraktas som den försäkrades andel.

9. Ersättningens belopp och uträkning av ersättningen

Om domstol på grund av parternas medgivande inte i sitt utslag har uttalat sig om advokat- eller rättegångskostnader, eller om ärendet har avgjorts genom förlikning, bestäms de kostnader som ersätts också med beaktande av i motsvarande ärenden vanligen utdömda eller erlagda kostnader.

De advokat- och rättegångskostnader som ersätts från försäkringen bestäms enligt vad som i rättegångsbalken och lagen om rättegång i brottmål stadgas om rättegångskostnader.

Om domstol inte, på grund av parternas medgivande, i sitt utslag har uttalat sig om advokat- eller rättegångskostnader, eller om ärendet har avgjorts genom förlikning, bestäms de kostnader som ersätts också med beaktande av i motsvarande ärenden vanligen utdömda eller erlagda kostnader. Av kostnaderna ersätts emellertid högst det kostnadsbelopp som domstolen har ålagt den försäkrades motpart att betala, såvida inte domstolen på de grunder som framgår av dess beslut uttryckligen har ansett att den försäkrade delvis eller i sin helhet själv ska bära sina kostnader.

För anlåtande av ombud ersätts skäligt arvode för ombudets arbete och nödvändiga kostnader. Vid bestämmandet av arvodets och kostnadernas skälighet beaktas värdet av den förmån som gjorts stridig, ärendets svårighet och omfattning samt det utförda arbetets mängd och kvalitet.

Om den försäkrade har rätt att dra av den mervärdesskatt som ingår i advokatfaktura eller rättegångskostnader, minskas ersättningen i motsvarande mån.

10. Kostnader som försäkringen inte ersätter

Försäkringen ersätter inte:

- motpartens rättegångskostnader som den försäkrade genom dom eller avtal ålagts att betala
- kostnader förorsakade av verkställande av dom eller utslag eller skyddsåtgärder
- den försäkrades eget arbete, förlorad inkomst eller förtjänst, rese- eller uppehållskostnader, tolkarvode, inte heller den tilläggskostnad som uppstår vid byte av ombud eller andra åtgärder som den försäkrade vidtagit och som orsakat högre och onödiga kostnader
- kostnader som förorsakas av införskaffande av juridiskt sakkunnigutlåtande
- kostnader som förorsakas av brottsanmälan, begäran om undersökning eller förundersökning i brottmål
- kostnader för sådana omständigheter eller bevis som domstolen inte beaktar på grund av att de framförts för sent
- kostnader som den försäkrade eller hans ombud förorsakat genom att utebli från domstolen, genom att inte iaktta domstolens förordnande eller genom att lägga fram ett påstående som de har vetat eller borde ha vetat vara obefogat, eller kostnader som de i övrigt genom att förlänga rättegången uppsåtligen eller av oaktsamhet förorsakat
- kostnader för rättegång, som den försäkrade eller hans ombud inlett utan att motparten givit anledning därtill, eller i övrigt uppsåtligen eller av oaktsamhet föranlett en onödig rättegång.

11. Övriga ersättningsbestämmelser

11.1 Försäkringsgivaren betalar ersättning för den försäkrades advokat- och rättegångskostnader enligt vad som anges i punkt 7.1.2. Eventuell utbetalning av resterande ersättning, dock maximalt upp till det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet, utbetalas efter det att domstols utslag vunnit laga kraft eller förlikning genom domstolsmedling eller skiljemannaförfarande nåtts.

11.2 Som minskning av försäkringsgivarens ersättningsskyldighet bör räknas den kostnadsersättning som den försäkrades motpart har ådömts eller förbundit sig att betala till den försäkrade, såvida denna ersättning kunnat inkasseras av den betalningsskyldige.

11.3 Om motparten ådömts eller förbundit sig att till den försäkrade betala kostnadsersättning, som vid utbetalning av ersättning från försäkringen är obetald, är den försäkrade skyldig att överföra sin rätt till kostnadsersättning på försäkringsgivaren intill det ersättningsbelopp som försäkringsgivaren har betalt.

11.4 Om den försäkrade har varit tvungen att själv betala en del av sina kostnader på den grund att kostnaderna överstiger försäkringsbeloppet, är den försäkrade skyldig att till försäkringsgivaren överföra den del av motpartens kostnadsersättning som överskrider den del som den försäkrade själv betalat.

50. SMÅBÅTSFÖRSÄKRING

1. Försäkringens omfattning

Försäkring för småbåt gäller för det objekt och med den omfattning som anges i försäkringsbrevet.

2. Försäkringens ändamål

Försäkringens ändamål är att enligt dessa villkor ersätta direkt sakskada på det försäkrade objektet.

3. Vad som är försäkrat respektive inte försäkrat

Försäkringen gäller för i försäkringsbrevet nämnd båt och motor. Till båten räknas också sådan utrustning som behövs när båten används till sjöss.

I försäkringen ingår inte bränsle, smörjmedel eller täckningsmaterial.

4. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller överallt i världen.

5. Vad försäkringen gäller för

5.1 Valbart skydd

För ett försäkrat objekt kan väljas ett eller flera av nedanstående skydd. Utöver de fasta begränsningarna i villkoren tillämpas följande särskilda bestämmelser. Valt skydd framgår av försäkringsbrevet.

Utöver ersättningsgill direkt sakskada ersätter försäkringen också sådana kostnader som avses i punkt 8.4.5 i sakförsäkringsvillkoret.

Försäkringen omfattar även skäliga kostnader som föranletts av bärgning av i försäkringsbrevet nämnd båt, i samband med inträffad eller omedelbart hotande skada.

5.2 Brand

Försäkringen ersätter plötslig och oförutsedd direkt sakskada till följd av

- brand, varmed avses eld som kommer lös
- sot, rök eller brandgaser
- explosion.

5.3 Naturskada

Försäkringen ersätter plötslig och oförutsedd direkt sakskada till följd av

- *storm*
- direkt blixtnedslag i den försäkrade egendomen med mekanisk splittring som följd
- hagel.

5.4 Stöld och skadegörelse

Försäkringen ersätter plötslig och oförutsedd direkt sakskada till följd av

- stöld eller försök därtill
- skadegörelse, varmed avses skada som en utomstående orsakar uppsåtligen.

5.5 Otur

Försäkringen ersätter fysisk skada på egendom till följd av plötslig och oförutsedd händelse då skadan orsakas av annan skadehändelse än sådan som anges i

- 5.2 Brand
- 5.3 Naturskada
- 5.4 Stöld och skadegörelse.

6. Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för

6.1 skada som beror på att förbränningsmotor exploderat och därvid skadats

6.2 skada orsakad av is, snö eller köld

6.3 skada som beror på konstruktions-, tillverknings- eller materialfel

6.4 skada orsakad av igentäppta vattenintag och ledningar

6.5 nedsmutsning (t.ex. genom olja eller förorenat vatten), missfärgning eller repor i båtens ytskikt

6.6 skada på utombordsmotor som fallit eller lossnat från sina fästen; försäkringen gäller dock om motorn varit fastmonterad med hjälp av bultar genom akterspegeln eller fastmonterad på annat betryggande sätt

6.7 skada på motor, backslag eller drev på grund av tekniskt fel, så kallad maskinskada eller skada till följd av felaktig hantering, felaktigt bränsle, bristande smörjning, överhettning eller kortslutning.

7. Säkerhetsföreskrifter

7.1 Båten ska vara ställd under tillräcklig uppsikt och ska vara betryggande förtöjd eller förankrad så att den klarar variation i väder och vattenstånd samt och hållas länsad då den inte används och i övrigt skötas med normal omsorg. Vid uppbevaring på land ska den vara betryggande uppdragen ovanför vattenbrynet och ändamålsenligt placerad på sitt underlag.

7.2 Båtutrustning och motor ska förvaras låsta eller vara fastsatta på sådant sätt att lösgöring endast kan ske med hjälp av verktyg.

7.3 Om båt lämnas utan tillsyn ska icke fastmonterad elektronisk utrustning och bygelmonterade instrument avlägsnas från båten eller förvaras i insynsskyddat och låst utrymme.

8. Skadevärderings- och skadeersättningsregler

8.1 Försäkringsvärde och högsta ersättningsbelopp

Det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet utgör högsta gräns för försäkringsgivarens ersättningskyldighet. Försäkringsvärdet bör motsvara båtens gängse värde. Med gängse värde avses båtens kontantförsäljningspris på skadedagen. Vid fastställande av gängse värdet beaktas det försäkrade objektets ålder, allmänna skick, användningssätt och övriga faktorer som inverkar på priset.

Försäkringstagaren ansvarar för val av försäkringsbelopp.

8.2 Index

Försäkringen är inte bunden vid index.

8.3 Åldersavdrag

Vid skador på nedannämnda egendom görs följande åldersavdrag:

Antal år utan åldersavdrag: 1 år

Avdrag per påbörjat år därefter:

A. ackumulatorer 20 %

B. segel 10 %

C. kapell, presenning 20 %

D. gummibåt 20 %

E. motorer och delar därtill de två första åren 5 % därefter 2,5 %

F. elektroniska instrument 10 %

Det maximala avdraget är dock 80 %. Utöver åldersavdraget avdras inte den självrisk som anges i försäkringsbrevet.

8.4 Självrisk

8.4.1 Försäkringstagaren har vid varje skadefall en i försäkringsbrevet antecknad självrisk av skadebeloppet.

Vid varje skadefall som inträffat till sjöss under tiden 1.11-31.3 avdras tre gånger den självrisk som anges i försäkringsbrevet.

8.4.2 Försäkringstagaren har vid varje skadefall en i försäkringsbrevet angiven *bonus*förlust.

8.5 Betalning av ersättning

Försäkringsgivaren har rätt att välja att antingen betala ut ersättning i pengar eller att låta återuppbygga, anskaffa eller reparera skadad egendom.

9. Övriga ersättningsregler

I övrigt gäller ersättningsbestämmelser för sakförsäkringen punkt 8 samt de allmänna avtalsbestämmelserna.

60. DEFINITIONER

Allmänna transportmedel:

Med allmänna transportmedel avses transporttjänster som är tillgängliga för allmänheten och används för att transportera människor mellan olika platser. Dessa inkluderar bussar, tåg, tunnelbana, spårvagnar, färjor och flygplan.

Brandfarliga hushållsmaskiner:

Med brandfarliga hushållsmaskiner avses apparater som kan orsaka brand såsom tvätt- och diskmaskin, torktumlare, kaffebryggare, spis, ugn, strykjärn, platt- och locktång.

Bonus:

Med bonus avses rabatt på försäkringspremien som erhålls genom skadefri försäkringsperiod.

Byggnad:

Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap och nyckel.

I enlighet med vad som sägs i första stycket hör i regel till byggnad även badkar och annan sanitetsanläggning.

Reservdel och dubblett till föremål som avses i första eller andra stycket, hör inte till byggnaden.

Till byggnad räknas även

- sopsugningsanläggning
- oljetank och bränsle inom fastigheten avsedd för försäkrad byggnads uppvärmning
- ledningar och utrustning för data-, tele- och TV-kommunikation.

Elektriska installationer:

Med elektriska installationer avses fasta elektriska system och utrustning som är integrerade i byggnaden eller på gårdsområde. Exempelvis elkablar, ledningar, fast installerade ljuskällor och armaturer, eluttag och strömbrytare, apparater som är permanent installerade samt system för att säkerställa säkerheten i den elektriska installationen såsom jordfelsbrytare och överspänningsskydd.

Fasta sedvanliga konstruktioner:

Med fasta sedvanliga konstruktioner avses t.ex. staket, flaggstång och gårdslampor samt likartade fasta konstruktioner som är traditionellt och allmänt vedertagna för gemene man att ha på sitt gårdsområde.

Fasta skåp och garderober:

Med fasta skåp och garderober avses skåp och garderober som är permanent installerade i byggnaden eller som byggnaden blivit försedd med och som är ägnat till stadigvarande bruk. Föremålet ska vara till nytta för byggnaden oavsett vem som äger den. Exempelvis, köksskåp, badrumsinredning och garderober.

Fjärrlarmanordning :

Med fjärrlarmanordning avses ett larm eller anordning som övervakar och larmar på distans till central enhet eller försäkringstagaren. Övervakningen sker genom sensorer för att upptäcka exempelvis brand, vattenläckage och inbrott.

Följdskada:

Skada som direkt orsakats av en annan ersättningsbar skada.

Golvvärmeslingor:

Med golvvärmeslingor avses rör eller elektriska kablar som installeras under golvet för att värma upp rummet. Här avses både vattenburen och elektrisk golvvärme.

Gårdsområde:

Med gårdsområde avses ett skött gårdsområde på högst en hektar som direkt omger den försäkrades hem- eller fritidshusbyggnad och som är i den försäkrades besittning.

Heta arbeten:

Med heta arbeten avses arbeten där gnistor förekommer eller där öppen låga eller annat slag av värme används, vilket ger upphov till brandfara.

Heta arbeten är bl.a. gas- och bågsvetsning, skärbränning och bågskärning, rondellkapning och metallslipning som orsakar gnistor samt arbeten där gasbrännare, annat slag av öppen eld eller varmluftsblåsare används.

Hobbyutrustning:

Med hobbyutrustning avses de verktyg, material och redskap som används för att utöva specifika fritidsaktiviteter och intressen och som inte anses vara ordinärt hemlösöre eller på grund av sin mängd eller kvalitet inte kan anses som ordinärt.

Källare:

Med källare avses våningsutrymme, vars golv helt eller delvis befinner sig minst en meter under markytan.

Pengar och värdehandlingar:

- pengar, checkblanketter, värdepapper, kredit- eller bankkort och kontantkort, t.ex. telefon- och parkeringskort
- gällande frimärken, obligationer, kuponger, lottsedlar, växlar, checkar, försäljningsnotor och andra fordrings- eller värdebevis t.ex. färd- och inträdesbiljetter samt månads- och årskort.

Näringsverksamhet:

Med näringsverksamhet avses verksamhet och aktiviteter som bedrivs självständigt, regelbundet, varaktigt och med vinstsyfte.

Ordinärt hemlösöre:

Med ordinärt hemlösöre avses lösegendom som är ämnat för privat bruk och som normalt finns i hemmet och i förvaringsutrymmen på gårdsområde samt är allmänt vedertaget att gemene man har i sitt hem och i förvaringsutrymme på sitt gårdsområde.

Sportutrustning:

Med sportutrustning avses redskap och kläder som används för att utöva olika sporter, exempelvis specialiserade kläder, skyddsutrustning, redskap och verktyg som är specifika för sporten och som inte anses vara ordinärt hemlösöre.

Stadigvarande boende:

Med stadigvarande boende avses person som i befolkningsregistret antecknats som boende på försäkringstagarens adress eller person som anses vara fast bosatt på försäkringstagarens adress med hänsyn

till att personen faktiskt huvudsakligen bor och vistas där bl.a. på grund av utkomst, studier eller andra levnadsförhållanden.

Storm:

Med storm avses vind med en hastighet av minst 21 m/s på skadeplatsen.

Stöldbegärlig egendom:

Med stöldbegärlig egendom avses

- föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar
- antikviteter, konstverk och äkta mattor (handknutna orientaliska)
- klockor avsedda att bäras, t.ex. armbands-, fick- och hängur
- kameror, kameratillbehör och projektorer
- apparat/utrustning för ljud- eller bildåtergivning
- mobiltelefoner
- pälsar och pälsverk samt därför avsedda beredda och oberedda skinn
- tobak, vin och sprit
- dator, delar till dator samt till dator hörande in- och utenheter som t.ex. bildskärm, tangentbord, mus, skrivare, digital kamera och datavideoprojektor (pc-kanon).

Trädgård:

Med trädgård avses planteringar, träd, buskar och likartat växtbestånd som finns på gårdsområdet.

Trädgårdseldning:

Med trädgårdseldning avses bränning av trädgårdsavfall såsom löv, grenar och annat organiskt material i syfte att avlägsna trädgårdsavfall och förbättra jordkvaliteten genom att tillföra aska.

Tävlingsverksamhet:

Med tävlingsverksamhet avses verksamhet och aktiviteter som innebär att delta i tävlingar eller sportevenemang med målet att generera ekonomisk vinst eller att vara en del av personens inkomst eller försörjning. Detta kan inkludera att vinna prispengar, erhålla startpengar eller andra ekonomiska fördelar som är kopplade till tävlingsdeltagandet.

Utomhuslarmanordning:

Med utomhuslarmanordning avses ett larm eller anordning som är placerade utanför en byggnad och är designade för att varna personer både inne i och utanför byggnaden om en nödsituation, såsom brand, vattenläckage eller inbrott.

Utomhusspa:

Med utomhusspa avses ett spabad med el-eller vatteninstallation som kan vara fast installerad eller flyttbar samt finns på gårdsområde.

VVS-anordningar:

Med VVS-anordningar avses system och anordningar som används för att hantera värme-, ventilation- och sanitetsfunktioner i en byggnad.

Yrkas:

Med yrkas avses att ett formellt förslag, fordran eller krav ställts av försäkringstagaren eller mot försäkringstagaren.

Ytmaterial:

Med ytmaterial avses synlig beklädnad på väggar, golv och tak, såsom invändiga målningar, tapetseringar, paneler, lister, socklar, foder, snickeridetaljer, kakel och klinker inklusive dess tätskikt, invändiga rappningar, spackelytor, vägg- och golvplastmattor och sänkta tak.

Översvämning:

Med översvämning avses då vatten genom skyfall (minst 30 mm per timme dock minst 70 mm per dygn), snösmältning, stigande hav (minst 120 cm över medelvattenstånd), sjö eller vattendrag från markytan

strömmar eller tränger in i hus eller i samband med någon av dessa skadehändelser tränger in i hus ur avloppsledningsöppning eller därtill anslutna anordningar (t.ex. handfat, toalettstol eller golvbrunn).